

Dr Jeffrey Hudon, Archeologia biblijna, sesja 17, Archeologia i Salomon

© 2024 Jeffrey Hudon i Ted Hildebrandt

To jest dr Jeffrey Hudon w swoim nauczaniu na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 17, Archeologia i Salomon.

OK, przechodzimy teraz od panowania Dawida do panowania jego syna, Salomona.

Jednym z wczesnych znalezisk przypisanych mniej więcej do okresu Salomona jest tak zwany kalendarz Gezer. Jest to bardzo mała tabliczka z bardzo miękkiego wapienia, której prawdopodobnie używano w szkole do wypowiadania rymowanych zdań dotyczących dat i godzin żniw, różnych żniw, okresów żniw w sezonie. I to zostało odkryte przez Macalestera, wierz lub nie, w Gezer i nadal stanowi ważny dowód epigraficzny z czasów Salomona.

Tutaj widać, że było to coś w rodzaju starożytnego szkicu, którego używaliśmy, gdy byłem chłopcem, polegało na tym, że rysowałeś i zmieniałeś napis, a następnie zeskrobywałeś tabliczkę, wymazywałeś ją i próbowałeś ponownie, bo pod nim widać wcześniejsze litery z wcześniejszych napisów. Palimpsest to właściwe określenie. A to jest przykład jednego z nich.

Chcę tu na chwilę zostawić archeologię i porozmawiać o dwóch wielkich historiach Starego Testamentu. Pierwszą z nich była historia Deuteronomistyczna, historia obejmująca całą historię z Księgi Jozuego, Sędziów, 1 i 2 Księgi Samuela oraz 1 i 2 Księgi Królewskiej. Jest to dzieło historyczne, wielkie dzieło historyczne, ale jest to także, co najważniejsze, historia teologiczna.

I tak, studiując tekst biblijny odnoszący się do monarchii, otrzymujemy wybraną historię. To nie jest pełna historia, to ogólna historia. Jest to historia opisująca relację między Bogiem a ludem Izraela.

Należy to zrozumieć, studiując te ważne wydarzenia, wydarzenia geopolityczne, o których można wspomnieć lub nie, lub można o nich wspomnieć mimochodem, gdy są w rzeczywistości bardzo, bardzo ważne. Dlaczego? Ponieważ niekoniecznie mają one duży wpływ na teologiczną historię ludu. Księga Królewska została spisana i rozpowszechniona podczas wygnania.

A synowie Izraela, którzy byli na wygnaniu w Babilonie, zadawali pytania. Dlaczego tu jesteśmy? Co się stało na świecie? Dlatego Księga Królewska została napisana, aby odpowiedzieć na to pytanie. To jest twoja historia.

To jest to, co zrobięś. Oto co uczyniliście, okazując nieposłuszeństwo Panu. I to właśnie się wydarzyło.

Księga Królewska korzysta ze źródeł. A o nich mowa, jak w każdym dobrym źródle historycznym, wspomnianym w tekście. A oto kroniki królów Izraela i Judy.

To są kroniki królewskie. I niestety, zostały utracone. Teraz pojawia się pytanie, czy zaginęły podczas zniszczenia Świątyni i Jerozolimy, czy też zaginęły później w historii.

Wydaje się, że Józef Flawiusz pisząc swoje Starożytności Żydów posługiwał się raczej tekstem biblijnym niż kronikami królów Izraela i Judy. Ma inne źródła, które wyraźnie wskazują na jego pisanie historii, ale to, czy je miał, jest dość wątpliwe. Na każdego króla istnieje królewska formuła.

Zwykle oznacza to krótką relację z panowania, imię jego matki, ocenę teologiczną oraz szczegóły śmierci i pochówku. Wszystko inne jest, znowu, napisane i uwzględnione głównie z powodów teologicznych. Teologię królów, a istnieje teologia królów, nazywamy karą skumulowaną.

Oznacza to, że grzechy przodków gromadzą się i narastają, aż słoma przebije grzbiet wielbłąda i wtedy nadejdzie sąd dla ich potomków, niekoniecznie dla nich. Na przykład za panowania Manassesesa rzucono kość.

Jerozolima i Juda upadną. Manasses jednak tego nie dożył. Stało się to około sto lat po jego śmierci.

OK, więc dochodzimy do panowania Salomona. Oto piękny obraz Jerozolimy z czasów Salomona. Widać, że na wzgórzu świątynnym dominuje islamska świątynia zwana Kopułą na Skale.

Jednak pod tą kopułą znajdują się dowody w postaci wycięć w skale i wycięć w fundamentach, które świadczą o świątyni Salomona. No dobrze, Salomon nie był pierwszym koronowanym po śmierci Dawida. Jego brat Adoniasz został koronowany przez grupę ludzi na południe od Jerozolimy, w miejscu zwanym Ein Rogel, gdzie znajdowało się źródło, które później wyschło, prawdopodobnie po trzęsieniu ziemi za panowania Ozjasza.

I tak Adoniasz wraz ze swoimi zwolennikami został koronowany tutaj, bliżej Jerozolimy. To znowu jest wzgórze świątynne, bardzo stary obraz, prawdopodobnie z XIX wieku, przedstawiający źródło Gichon, źródło wody dla Jerozolimy. A potem krótka próba panowania Adoniasza nie powiodła się.

Mówiliśmy o Nabi Samuelu na wcześniejszym slajdzie i jest to ponownie wyżyna w Gibeonie, gdzie Salomon modlił się o mądrość. Można to zobaczyć bardzo, bardzo

daleko na północy, na północnej panoramie, na północ od Jerozolimy. OK, spójrzmy teraz na samą Jerozolimę.

Wspomnieliśmy wcześniej, że Jerozolima ma bardzo długą historię, sięgającą epoki kamienia miedziowego. Ale spójrzmy przede wszystkim na topografię miasta. Jerozolima to miasto wzgórz i dolin.

Psalmista mówi nam, że Pan chroni swój lud jak góry i otacza swój lud jak góry wokół Jerozolimy. Zatem Jerozolima leży na wzgórzu. Jest górzysto.

Ma około 2500 stóp wysokości, ale jest otoczony ze wszystkich stron wyższymi wzgórzami. Na wschód od Jerozolimy, niestety nie na tym zdjęciu, znajduje się Góra Oliwna, która jest długim grzbietem zakończonym wcięciem i rozciągającym się dalej na południe jako Wzgórze Zniewagi. A na południe od Jerozolimy znajduje się coś, co znamy jako Wzgórze Złej Rady.

Tradycyjnie było to miejsce, w którym zbierał się Sanhedryn, aby zdecydować o losie Jezusa Chrystusa. Nie jestem pewien, czy to była ta strona, czy nie, ale tak się nazywa. Tutaj, na wschodzie, znowu poza zdjęciem, znajduje się Trasa Grzbietowa, przełomowa grań, po której biegnie Trasa Patriarchów.

A to jest wyższe. Odpowiada to współczesnej Alei Króla Jerzego i Karen Ha'Yisot w zachodniej Jerozolimie. Ziemia również się wznosi, wspina i wznosi się na północ od miasta.

Ponownie, Jerozolima jest, że tak powiem, w misce i otoczona ze wszystkich stron wyższymi wzgórzami. Pomiedzy tymi wzgórzami a Jerozolimą są doliny. Pierwszą doliną, o której chcę wspomnieć, jest Wadi al-Jawz, czyli Dolina Cedron, która zaczyna się tutaj, naprzeciwko dzisiejszego starego miasta, i robi się bardzo głęboka, zanim schodzi w dół i łączy się z dwiema innymi dolinami.

A te pierwsze doliny to Dolina Środkowa, zaczynająca się tutaj i schodząca w dół, aż do Doliny Cedronu. Następnie na zachodzie znajduje się Dolina Hinnom, która zaczyna się po zachodniej stronie miasta, w pobliżu Bramy Jaffa, schodzi w dół i wije się na południe, a następnie na wschód, łącząc się z Cedronem i Doliną Poprzeczną, a raczej Doliną Centralną, a następnie schodzi w dół i ostatecznie wpada do Morza Martwego. Są też inne doliny.

Jest to Dolina Popreczna, która służyła jako linia obronna Jerozolimy w okresie Starego Testamentu, a także wczesnego Nowego Testamentu. Pierwsi władcy Hasmoneuszy zbudowali tam mur. No dobrze, samo miasto ma przede wszystkim Wzgórze Wschodnie.

A to jest najstarsza zamieszkała część Jerozolimy. Wracając do okresu chalkolitu, najstarsze znalezione domy datowane są na czasy Abrahama lub wczesną epokę brązu. W środkowej epoce brązu był już na pewno ufortyfikowany i fortyfikacje trwały tam przez większą część swojej historii.

Na północ od niej znajduje się góra Moria, czyli góra Syjon. Jest to obszar święty lub miejsce, w którym znajduje się świątynia. Początkowo Dawid umieścił tam Namiot Spotkania, czyli przybytek, a następnie Salomon zbudował świątynię, która służyła jako miejsce świątyni zarówno za czasów Salomona, Zorobabela, przebudowy Heroda, jak i aż do ostatecznego zniszczenia w 70 r. n.e.

I wreszcie mamy Wzgórze Zachodnie, które w rzeczywistości jest najwyższym punktem starożytnej Jerozolimy, czyli Wzgórze Zachodnie. Zwróć uwagę na płaską topografię tutaj. Wielu wczesnych odkrywców spoglądało na Jerozolimę i zakładało, że najwcześniejsza część Jerozolimy znajdowała się tutaj, a nie tutaj.

Dlatego też miejsce to stało się znane jako Góra Syjon, a nie jako prawdziwa Góra Syjon, czyli Góra Moria. Jednak późniejsze i kontynuowane badania wyjaśniły i skorygowały ten fakt. Linia murów, którą widzisz na tej mapie, sięga 1517 roku.

To oryginalne mury osmańskie. Kiedy Turcy osmańscy wkroczyli i podbili ten obszar, odbudowali mury Jerozolimy, które przetrwały do dziś, 400 lat później. Jednakże Osmanom nie udało się włączyć do swojego otoczonego murami miasta południowej części Wzgórza Zachodniego i Wzgórza Wschodniego, najstarszej części Jerozolimy.

Pierwszy władca osmański, Salomon Wspaniały, najwyraźniej był z tego powodu bardzo zły, a architekci najwyraźniej zapłacili za swój błąd życiem. Starożytną rzeczą wzdłuż tego tureckiego muru jest platforma świątynna, która ponownie jest zbudowana na platformie Heroda, rodzaju platformy w kształcie trapezu, na której zbudowano świątynię Salomona, a później świątynię, drugą świątynię, Zerubbabela i Heroda. Zatem część tego muru, na przykład ta zachodnia linia tutaj, wzgórze świątynne i fragmenty tutaj, pochodzą z okresu biblijnego.

Niekoniecznie cały Stary Testament, ale niektóre z nich pochodzą z Nowego Testamentu. Przejdźmy teraz do innego rysunku i tak wyglądała Jerozolima w Starym Testamencie. Widzieliśmy już artystyczną rekonstrukcję Jerozolimy za czasów Dawida i Salomona.

To jest miasto Dawida. To jest starożytne centrum Jerozolimy, tutaj Wschodnie Wzgórze. A potem, kiedy Salomon został królem, włączył Ofel, Milo, a następnie wzgórze świątynne, czyli górę Moria, nie używając ponownie późniejszej platformy Heroda, ale po prostu mur otaczający szczyt góry.

Wydaje mi się, że późniejsi królowie Judy na początku VIII wieku za panowania Jehoasza, a może nawet wcześniej, rozszerzyli Jerozolimę, włączając Wzgórze Zachodnie. Tak więc Jerozolima, za czasów późniejszych królów Judy, rozciągała się tutaj wzdłuż południowego krańca poprzecznej doliny wokół współczesnej Bramy Jaffy i obejmowała wzgórze zachodnie w tym miejscu, w tym sadzawkę Siloe i połączenie z miastem ściany Dawida. A więc tak wyglądała Jerozolima od, powiedzmy, proroka Izajasza, aż do proroka Jeremiasza i upadku miasta w 586 roku p.n.e.

Ponownie, oto kilka zdjęć Jerozolimy z okresu Starego Testamentu. To jest Jerozolima taka, jaka wyglądała za czasów Salomona. Zwróć uwagę, że sadzawka Siloam znajduje się poza miastem.

Może to być prawdą, ale nie musi, ale mają tu także przedłużenie, które chroni źródło Gichon za pomocą wieży lub wież obronnych strzegących źródła wody w Jerozolimie. To jest tutaj miasto Dawida. Pałac Dawida, widzicie tutaj mur, a potem otoczony murem nad górą Moria.

Topografia tutaj jest dość dokładna, właściwie przedstawiona całkiem dokładnie, chociaż tutaj może to być dokładne lub nie. Zdjęcie świątyni Salomona, które za chwilę rozpakujemy. I znowu ta wieża i basen, zewnętrzna wieża i basen, które chroniły źródło Gichon.

Bardzo niezręcznie wybrzusza się tam ściana, ale najwyraźniej Kananejczycy tak właśnie zrobili. Niektórzy uczeni twierdzą, że wszystko to wydarzyło się w epoce żelaza. Więc to jest przedmiotem dyskusji.

Jednak koparka datuje to na środkową epokę brązu, epokę późniejszych patriarchów. To jest tutaj brama wodna. Było to jedno z wejść do dzielnicy królewskiej Jerozolimy.

Pierwotnie zostało to odkryte lub odkryte przez Charlesa Warrena w XIX wieku, ale później odkopało je kilka osób, w szczególności Eilat Mazar. I znalazła królewską bramę do Ofelu, miejsca pomiędzy górą Syjon a Miastem Dawida. Prawdopodobnie zostało to zbudowane lub ufortyfikowane za panowania Uzjasza.

To część muru rozciągającego się wokół wzgórza świątynnego odkrytego przez Eilat Mazar. Patrzycie na kamienie umieszczone tam przez murarzy, być może fenickich, za panowania Salomona. Jest to zachowany fragment muru Salomona.

Całkiem niesamowite. Salomon miał ogrody królewskie, a te ogrody królewskie znajdowały się na tarasach Cedronu. Oto współczesny obraz Doliny Cedronu.

To jest tutaj miasto Dawida, na wschodnim zboczach miasta Dawida. To arabskie przedmieście Silwan, starożytny Siloah w Biblii i wzgórze obrazy powyżej. To jest wzgórze złej rady, południowa grań zwrócona w stronę miasta Jerozolima.

Ale na ich zboczach, na obu zboczach nad doliną Cedronu, znajdowały się tarasy. Wierzymy, że była to część Doliny Królewskiej, ponownie nawadnianej przez źródło Gichon, prawdopodobnie dalej na południe, niezbyt daleko na północ. Byłby to pomysł, który Salomon prawdopodobnie wyjaśnił w Kohelet, gdzie mówi o budowaniu ogrodów i parków i prawdopodobnie się do nich odniósł.

I za każdym razem, gdy król budował ogród, park lub piękne ogrody tarasowe, tak jak to robił Salomon, była to ponownie próba odtworzenia lub odzyskania Raju Utraconego, czyli Ogrodu Edenu. I macie to spotkanie ponownie wcześniej pomiędzy Abrahamem i Melchizedekiem w Dolinie Shaveh, Dolinie Bet HaKarem, Dolinie Królewskiej, prawdopodobnie w tej okolicy, właśnie tutaj. Ma to więc szczególne znaczenie, mimo że dziś jest bardzo zaludnione i zabudowane.

W starożytności był to prawdopodobnie obszar sakralny. Salomon kontynuował imperium Dawida, chociaż otaczające go królestwa narastały naciski i słabości, a władza Salomona szybko się rozpadła po jego śmierci. Jednak nadal było to bardzo potężne imperium, głównie nie dzięki działaniom wojennym, jak za Dawida, ale dzięki dobrobytowi gospodarczemu pod rządami Salomona.

Kontrola szlaków handlowych i handel z innymi królestwami przyniosły wiele bogactwa. Mówiliśmy wcześniej o okręgach administracyjnych Salomona, które w przybliżeniu odpowiadały terytoriom plemiennym. Było 12 okręgów i oczywiście 12 plemion.

Były jednak różnice i znowu zostały one podane po kolei. Okręgi te pomogły w finansowaniu ogromnej biurokracji Salomona za jego panowania i były przedmiotem skarg i sprzeciwu z powodu wysokich podatków i mas, jakie Oved przekazał poddanym Salomona za jego panowania. Mur jesionowy, bardzo drobno rzeźbione kwadratowe lub prostokątne kamienie umieszczone w ścianach typu nadprożowego.

Można tu zobaczyć z Samarii, z Megiddo i tutaj z Heszbonu, znowu charakterystyczne dla panowania Salomona. Jest to ponownie krok naprzód w architekturze, w której nie istnieją tylko kamienie polne lub z grubsza wyrzeźbione i obrobione kamienie polne, ale bardzo ładnie rzeźbione mury, które są ściśle do siebie dopasowane, aby zbudować mury królewskich kompleksów i miast królewskich. Salomon miał wiele żon, głównie w wyniku traktatów z innymi narodami, innymi królestwami, a jedną z nich była oczywiście córka faraona, jego pierwszej żony. I to jest grobowiec, monumentalny grobowiec w Silwan, który pozostał z okresu monarchii, wierzcie lub nie, i który został wykuty w skale i pierwotnie miał na szczycie piramidę, którą wydobywano dla kamienia, i wejście do tego Grobowiec powiększono gdzieś w

starożytności, być może kiedy mieszkał w nim mnich, ale gzyms w tym miejscu i fakt, że znajdowały się tam właśnie dowody na początki piramidy, nadają mu wpływy architektoniczne typu egipskiego. Dlatego nazywany jest grobowcem córki faraona.

Po jednej stronie drzwi zachowało się jedynie półtora litery napisu. Niestety nic z tego nie możemy wywnioskować, ale kiedyś nad drzwiami wyryto i wycięto imię zmarłego. A skoro mowa o żonie Salomona, Szulamitka wspomniana w Pieśni nad Pieśniami pochodziła prawdopodobnie z tej wioski u podnóża wzgórza More w dolinie Harod i istnieją teorie, że być może spotkał swoją egipską córkę faraona w Beit Shan, który w tamtym czasie nadal miał tam wpływy egipskie i być może w ten sposób się poznali.

To tylko spekulacja. Z okresu Salomona wiemy, że nastąpił rozkwit i wielki postęp w kulturze. Starszy, znowu, izraelski garncarz z okresu sędziów, okresu wczesnej monarchii, był dość mdły i prosty, ale w czasach Salomona można zobaczyć czerwone polerowanie i znacznie ładniejsze formy ceramiki.

Znaleziono je w ramach projektów przesiewania na mokro Wzgórza Świątynnego, które wykonała moja była profesor Gabi Barkay. Muzułmańskie władze religijne nielegalnie usuwały ziemię ze Wzgórza Świątynnego, wywożąc ją podczas budowy podziemnego meczetu tuż przy Wzgórzu Świątynnym oraz Gabi i jego uczniowie odzyskali tę ziemię, przenieśli ją w inne miejsce, a następnie przesiali na mokro z pomocą setek ochotników i znaleźli artefakty ze Wzgórza Świątynnego, które wcześniej nie były dostępne do wykopalisk. Są to więc przedmioty nie na miejscu, ale można je datować ze względu na to, czym są, ze względu na ich styl i to, czym są, a są to wyraźnie ręcznie polerowana czerwona ceramika poślizgowa z czasów Salomona. Niedawno odkryty ostrakon, także z czasów panowania Salomona, być może można uznać za tanie wino.

Pochodziło ze słoika do przechowywania, który wygląda jak słoik bez krawędzi, prawdopodobnie wydawanego żołnierzom Salomona lub jednemu z jego administratorów. 1 Księga Królewska, rozdziały 6-8, podaje bardzo, bardzo szczegółowe informacje o tym, jak Salomon zbudował Świątynię. Dawid chciał zbudować Świątynię, ale Bóg powiedział: nie, niech to zrobi twój syn, i to Salomon zbudował tę wystawną świątynię, aby umieścić Arkę Przymierza oraz meble i przedmioty świątynne lub przedmioty z Przybytku w właściwy, stały dom.

Istnieją wymiary i opisy świątyni podane w 1. Księdze Królewskiej, ale nie, nic z nich nie istnieje dzisiaj, świadomie istnieje dzisiaj. Musimy więc szukać analogii. A oto jedna z artystycznych rekonstrukcji wyglądu świątyni.

Masz dwie kolumny, nie jesteśmy pewni, czy były połączone, czy wolnostojące, a następnie masz hebel, salę, a na końcu debir, miejsce najświętsze, meble świątynne, a także pomocnicze pomieszczenia do przechowywania i kwatery kapłanów, ołtarz

kadzenia, kadź i tak dalej. To musiała być piękna budowla, ale to znowu kwestia, szczegóły podlegają interpretacji. Szukając podobieństw, archeolodzy znaleźli kilka, wszystkie później, nieco później, sto lub więcej lat później, ale najbliższe podobieństwo odkryto i odkopano w latach 80. XX wieku na stanowisku w północnej Syrii zwanym Ein Dara.

Jest to ogromna świątynia, świątynia pogańska, ale wykazywała niemal niewiarygodne podobieństwo do świątyni Salomona. Za chwilę przyjrzymy się niektórym z nich. Przede wszystkim był to ten sam typ planu, dwie kolumny, przedsionek, sień i najświętsze miejsce. Miała także otaczające ją pomieszczenia pomocnicze, podobnie jak świątynia Salomona, ale pod wieloma względami bardzo, bardzo do siebie podobna, więc jeszcze raz zobaczymy niektóre z nich.

Oto postać sfinksa lub cheruba w Ein Dara. Ponownie cheruby strzegły Arki Przymierza, więc wykorzystano ten sam motyw. Co dziwne, u podstawy lub przy wejściu do świątyni Ein Dara znajdują się ogromne ślady stóp, jeden, dwa odciski tutaj, jeden tutaj, a potem jeden na, na, na platformie w tle i to najwyraźniej jest śladem tego boga, że ta świątynia jest przeznaczona do wejścia do świątyni.

Zatem macie pomysł, że świątynia Salomona jest miejscem zamieszkania Jahwe, więc Jahwe będzie tam wchodził, tak jak te wielkie ślady tego pogańskiego boga w Ein Dara. Istnieje wiele hebrajskich słów i terminów, terminów architektonicznych, używanych w odniesieniu do świątyni Salomona, których uczeni nie byli pewni, jak dokładnie przetłumaczyć. Jednym z nich była krata. Spójrzcie na tę kamienną kratę wyrzeźbioną tutaj, w świątyni Ein Dara, i te wiry tutaj, prawdopodobnie bardzo podobne do tego, co było w świątyni Salomona, co ponownie potwierdza niektóre odczytania tego tekstu, że krata była właściwym słowem używać.

Oprócz Ein Dara, przykłady znajdują się w tureckim miejscu Tell Tayinat , a oto pałac króla, pałac Bit Hilani , do którego wchodzi się przez wejście, wejście z kolumnami, a następnie zwraca się do tronu. Nie zawsze wchodzisz prosto, a tron jest z tyłu; w sali tronowej zawsze odwracasz się twarzą do tronu. Do tego pałacu przylegała mała królewska świątynia, bardzo blisko, podobnie jak Ein Dara, bardzo blisko świątyni Salomona na rzucie.

Nie znamy zasięgu murów wokół góry Moriah. Oto podstawa, na podstawie której można określić, jak wygląda pod platformą Heroda, która znajduje się tutaj, ale platforma Salomona mogła być tutaj mniejsza, może kwadratowa, a może zaokrąglona. Powtórzę raz jeszcze: to właśnie odkryli Wilson i Warren w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XIX wieku, kiedy jeszcze można było zwiedzać pod Wzgórzem Świątynnym.

Teraz jest to oczywiście zabronione. Leen Rittmeier , wierzący i opublikowany autor kilku książek, bada Wzgórze Świątynne od prawie 50 lat i wykonał niesamowitą

pracę, ustalając, gdzie dokładnie stała Świątynia Salomona, a tym samym Świątynia Zorobabela i Heroda na Wzgórzu Świątynnym. Jeśli spojrzysz na wczesne atlasy i historie Jerozolimy, zobaczysz świątynię Salomona w każdym możliwym miejscu na Wzgórzu Świątynnym, z różnymi teoriami i różnymi pozycjami.

Wierzę jednak, że Lien Rittmeyer rozwiązał ten problem wyraźnie w swoich badaniach, w których wykorzystał odsłonięte podłoże skalne w muzułmańskiej świątyni Kopusy na Skale. W 1985 roku mogłem wejść do Kopusy na Skale i zobaczyć odsłonięte podłoże skalne, z którego rzekomo zeskoczył koń Mahometa. Ale teraz, jeśli nie jesteś muzułmaninem, nie możesz wejść do muzułmańskiej świątyni tutaj, pod Kopusą na Skale.

To jest zabronione. Ale Rittmeyer był w stanie to zrobić wcześniej, kiedy udało mi się zbadać tę okładzinę skalną. I rozpoznał warstwy fundamentowe i wycięcia fundamentowe w skale pod dwiema ścianami Miejsca Najświętszego.

Co więcej, faktycznie zidentyfikował prostokątne wgłębienie, dokładnie o wymiarach Arki Przymierza, dokładnie w miejscu, w którym znajdowała się pośrodku Miejsca Najświętszego. Zatem ta skała macierzysta, odsłonięta tutaj skała, jest pod każdym względem ewidentnie rzeczywistym miejscem Najświętszego w żydowskiej świątyni Salomona i późniejszych królów. Teraz w wielu publikacjach, popularnych publikacjach, zobaczycie inne alternatywne miejsca dla świątyni na południu i na całym wzgórzu świątynnym, a nawet poza nim.

Jeśli jednak przeanalizuje się sposób, w jaki Lien Rittmeyer zrobił to w swojej książce *The Quest*, będzie to doskonałe przedstawienie tego, czego dowiedział się, przeglądając wszystkie źródła historyczne, Józefa Flawiusza, źródła rabiniczne i prace archeologiczne. Był architektem jednego z wykopalisk na południe od Wzgórza Świątynnego. Odrobił pracę domową i jest to, moim zdaniem, bezsprzecznie prawidłowe.

Bardzo, bardzo ekscytujące tutaj. Co ciekawe, pod tym podłożem, w kopule skały, znajduje się jaskinia zwana Studnią Dusz. Oto wycięcie w sklepieniu tej jaskini.

Co tam robi ta jaskinia i jak datuje się ją? Po co to było? Cóż, Rivka Gonen napisała bardzo, bardzo prowokacyjny artykuł w *Biblical Archaeology Review* w 1983 roku, 40 lat temu, i argumentowała, że był to grobowiec z epoki brązu, prawdopodobnie należący do prominentnej jebusyckiej rodziny jerozolimskiej z późniejszych okresów panowania patriarchów. Jest to kontrowersyjne, ponieważ jest to najświętsze miejsce w judaizmie i jedno z trzech najświętszych miejsc w islamie, a pod najświętszym miejscem znajduje się grobowiec w skale, co jest oczywiście bardzo nieokrzesane i niewłaściwe. Ale znowu podaje bardzo interesującą teorię.

Ale to jest na wzgórzu. Z pewnością było to klepisko. Arun z Jebusyty dał go Dawidowi lub Dawid kupił go od niego.

Zatem tam też mogły znajdować się grobowce. To pytanie, które na razie należy pozostawić otwarte. Pod wzgórzem świątynnym znajdują się duże cysterny wykute w celu przechowywania wody i mycia.

Ciągły rozwój zwierząt składanych w ofierze w świątyni wymagał ogromnych ilości wody, dlatego też zwierzęta zostały wyciosane, aby mogły pomieścić wodę do tego celu. Wiele badań archeologicznych dotyczących Salomona, poza Jerozolimą, opiera się na tym tekście z 1 Król. 9, ponieważ opisuje on działalność Salomona, działalność budowlaną. A one ponownie wskazują lub dostarczają dowodów na temat miejsc, do których archeolodzy mogą zajrzeć i sprawdzić, czy znajdą dowody na prace budowlane przeprowadzone przez Salomona.

Przyjrzyjmy się więc, co mówią, co jest tutaj napisane. Po upływie 20 lat, podczas których Salomon budował te dwie budowle, Świątynię Pańską i Pałac Królewski, król Salomon dał 20 miast w Galilei Hiramowi, królowi Tyru, ponieważ Hiram dostarczył mu całego cedru, jałowca, i złoto, którego pragnął. I oczywiście jest to związane z krainą Kabul, o której mówiliśmy wcześniej i za chwilę zobaczymy kilka slajdów na ten temat.

OK, a potem jest mowa o pracy przymusowej, której Salomon używał przy budowie świątyni, własnego pałacu, tarasów, ponownie Shadmote Kidron, murów Jerozolimy, Chasoru, Megiddo i Gezer. Potem jest tu coś w rodzaju przypisu. Faraon, król Egiptu, napadł i zdobył Gezer, podpalił go, zabił kananejskich mieszkańców, a następnie dał je w prezencie ślubnym swojej córce, żonie Salomona.

I Salomon odbudował Gezer. Jest to prawie dowód na istnienie archeologii, ponieważ powinieneś móc udać się do tych miejsc i znaleźć budynki w budowie, które są podobne i datowane na czasy Salomona. Gezer ponownie ma tę dodatkową zaletę, że zostaje zniszczony, a następnie natychmiast odbudowany za panowania Salomona.

Zbudował także Dolny Beit-Choron, miasto w dolinie Aylon, wznoszące się aż do gór, Baalat i Tadmor na pustyni. Tadmor może być Tamar, a to może znajdować się na południu, na południe od Morza Martwego, w Aravah. Władał w swojej krainie oraz we wszystkich swoich miastach-skupach i miasteczkach dla swoich rydwanów i koni, cokolwiek chciał zbudować w Jerozolimie, w Libanie i na całym terytorium.

Dobra. Wreszcie, na dole, mamy króla Salomona, który również zbudował statki w Ecjon Geber, które jest niedaleko Ejlatu w Edomie, nad brzegiem Morza Czerwonego, Zatoki Ejlatu, Zatoki Akaba. Hiram wysłał swoich ludzi, żeglarzy znających morze, aby służyli we flocie wraz z ludźmi Salomona.

Popłynęli do Ofiru i przywieźli 420 szponów złota, które dostarczyli królowi Salomonowi. Było więc wiele zagranicznych wypraw żeglarskich do egzotycznych portów, aby zdobyć egzotyczne towary i skarby . Mamy więc ogromną ilość informacji, które ponownie powinny zostać potwierdzone przez archeologię.

Cóż, odkopano już miejsca w Gezer i Chazor. Ponownie Chazor przez Izraelczyków, jak wiemy, pod rządami Yadina, a później, ostatnio, przez Ben-Tora i jego uczniów. I znaleźli w połowie drogi do górnego miasta, w kształcie wygiętej butelki po coli, 20 akrów od górnego miasta, sześciokomorową bramę z wieżami bramnymi na zewnątrz.

W Gezer znaleziono także bramę i uznano ją za taką, częściowo odkopaną przez Macalistera, a częściowo podczas późniejszych wykopalisk pod wodzą Wrighta i Devera. Była to także brama sześciokomorowa, podobna i prawie takich samych wymiarów jak ta w Chazor. Co więcej, na Uniwersytecie w Chicago odkopano kolejną sześciokomorową bramę w Megiddo, trzecim mieście ufortyfikowanym przez Salomona, o tych samych wymiarach.

Oto kilka rekonstrukcji tego, co to było. Oto jak by wyglądały. Zatem ten sam architekt pracuje nad wszystkimi trzema obiektami.

Oczywiście, datowane na czasy Salomona za pomocą ceramiki, wyraźnie widać, że mamy tutaj tak zwane bramy Salomona, tutaj w Gezer, Chazor i Megiddo. A oto jeszcze raz wieża bramna, która wyglądała po rekonstrukcji. Tekst Pierwszej Księgi Królewskiej wspomina o Tadmorze na pustyni.

Może to być Palmyra na pustyni syryjskiej, ale bardziej prawdopodobne jest Tamar w Aravah . A Tamar z pewnością ma fortyfikacje i bramę datowane na X wiek, a później zbudowano je 150 lat później. I to nadal trwa, zostało odkopane i wciąż jest pisane w celu publikacji, w chwili obecnej.

Ale na pewno znajduje się tam zespół warowny z czasów Salomona. Dlaczego to jest ważne? Wszystkie te miasta są ważne strategicznie. Megiddo obejmuje Dolinę Jezreel, południowe wejścia do Doliny Jezreel i chroni wewnątrz Izraela przed być może inwazją morską ze strony Akko.

Chazor chroni Izrael od północy. Leży tuż przy nadmorskiej autostradzie prowadzącej do Damaszku, więc chroni Izrael od północy. Gezer ponownie chroni Izrael od zachodu, od doliny Aylon i chroni dojścia do Jerozolimy.

Tamar chroni Izrael od południa i od wschodu. Zatem wszystkie one odgrywają ważną strategiczną rolę w obronie królestwa. Teraz wraz z tymi bramami Salomon, a po nim królowie, zbudowali w tych miastach magazyny magazyny, a według niektórych –

stajnie, w których przechowywano prawdopodobnie królewskie podatki w postaci żywności i zaopatrzenia dla wojska.

Jest to zrekonstruowany magazyn w Megiddo , można tu zobaczyć koryta dla osłów i koni. Ponownie toczyła się długa debata, czy były to stajnie czy magazyny, prawdopodobnie wykorzystywane do różnych celów w różnych okresach. Być może czasami pełniły funkcję stajni, ale najprawdopodobniej były to magazyny.

Niektóre z nich znaleziono w przezroczystych słojach i słojach do przechowywania, ale zdecydowanie nie do magazynów, artykułów do magazynów, a nie do stajni. A to jest rekonstrukcja w Chasor, znowu dwa widoki tego w Megiddo. Salomon utrzymywał także stosunki z królową Saby i były to stosunki gospodarcze.

Oczywiście filmy zamienią to w romantyczny związek, który mógł się wydarzyć lub nie. Ale Szeba było królestwem na południe od Arabii w Jemenie, starożytnym Sabie, i dziś można zobaczyć niektóre tereny i miasta Jemenu. Niedawno odnaleziono także inskrypcję z VIII wieku, wspominającą o handlu pomiędzy królestwem Saby a Judą.

I tak, królowa Saby, może nie była tak ładna jak ta aktorka, która ją przedstawia, ale przybyła, aby handlować z Salomonem i uczyć się jego mądrości, rozmawiać z nim i uczyć się od niego. Ale to był prawdopodobnie przykrywką dla stosunków handlowych. OK, miasta Ofir i Tarsisz, to były cele flot Salomona, flot Salomona z żeglarzami Hiram z Tyru .

Gdzie oni byli? Znów nie jesteśmy pewni. Sugerowano lokalizacje tak odległe, jak Hiszpania, Indie, Mozambik i Afryka. Ale statki Salomona pływały po Morzu Czerwonym, z pewnością do dna Arabii i być może wokół Rogu Afryki oraz do bardziej oddalonych portów.

Tarsisz może znajdować się w Hiszpanii lub może to być Tars, jak w rodzinnym mieście Saula lub Pawła w Nowym Testamencie; nie wiemy. Wiemy jednak, że znaleziono tego ostrakona, który również wspomina o Ophirze. A więc interesujące pytanie historyczne, które wciąż wymaga odpowiedzi.

Podsumowując, rozmawialiśmy o miejscu Ecion Geber, być może Wyspie Koralowej lub Wyspie Faraona na Morzu Czerwonym. A potem Khirbet En-Nahas, kopalnie miedzi Salomona w Arawie . To jest brama tego fortu w tym miejscu.

A to jest zdjęcie Toma Levy'ego, a także film nakręcony o jego pracy w Khirbet En-Nahas i Aravah . Wadi Finan, gdzie miała miejsce operacja wydobywania miedzi. Co więcej, Amin Mazar przeprowadził wykopaliska w Tel Rehov, starożytnym mieście Rehov w dolinie Beit-Shan, w pobliżu Beit-Shan, na południe od Beit-Shan, i odkrył, że odbywa się tam ogromny ul, w którym odbywa się działalność pszczelarska. .

Dlaczego to miałyby być ważne? Robili miód? Nie, to jest do produkcji wosku, wosku pszczelego. Do formowania przedmiotów z miedzi używano wosku pszczelego. Tak więc w północnej części Królestwa Izraela prowadzi się ogromną działalność wydobywczą wosku pszczelego, podczas gdy na południu Izraela, w Arava, w Edomie, prowadzi się rozległą działalność wydobywczą.

Jakie królestwo znajduje się pomiędzy tymi dwoma lub obejmuje je? Królestwo Izraela w X wieku pod panowaniem Salomona. Układasz więc puzzle i wyraźnie widzisz poważną operację dużego królestwa. A potem wracamy do Tel El-Khalifeh.

Ponownie, Salomonie, portem morskim Salomona była prawdopodobnie Wyspa Koronowa, ale ten inny fort położony tuż przy brzegu Zatoki Eilat, który został odkopany przez Nelsona Gluecka w latach trzydziestych XX wieku, również zasługuje na wzmiankę. Domyślam się, że był to prawdopodobnie biblijny Eilat. Ponieważ Etzion Geber leży w pobliżu Eilat, jak wspomniano w tekście, był to Eilat, a Wyspa Koronowa to Etzion Geber.

Zatem ponownie Nelson Glueck miał częściowo rację, ale popełnił pewne błędy dotyczące sposobu użytkowania fortu i jego nazwy. Ale znowu toczy się debata na temat tego, co dokładnie się tutaj wydarzyło. Jego praca została ponownie oceniona przez Gary'ego Practico, który około 30 lat temu opublikował ustalenia Gluecka z Tel El-Khalifeh.

Zostawiamy to z innym zdjęciem Wyspy Koronowej i obrazem statków Salomona opuszczających ten port, udających się do egzotycznych miejsc, aby zdobyć towary handlowe dla królestwa. No dobrze, i na koniec wzmianka o grupie osiedli. Wspominaliśmy o tym wcześniej, gdy rozmawialiśmy o geografii Biblii.

Na Wyżynie Negew, na południe od południowej części Izraela, znajduje się cała seria stanowisk Żelaznych I, Żelaznych II, ufortyfikowanych i otoczonych murami. I tak wyglądają. Niektóre z nich są owalne.

Zwróć uwagę na ściany kazamatów. Niektóre z nich są kwadratowe. Różne style twierdz, ale wydaje się, że wszystkie pochodzą z XI, X wieku.

Czym oni są? Czy mogą to być jakieś rolnicze grupy osad rolniczych, ufortyfikowane osady, które Salomon założył na tym obszarze, przynajmniej po to, by sprawować hegemonię nad tym jałowym regionem, a może spróbować uprawiać rośliny i uczynić je użytecznymi? Nie wiemy. A niektóre z nich są trudne do ustalenia. Niektóre mogą poprzedzać Salomona i Dawida.

Z pewnością nie umawiają się z nim na późniejszą randkę. Ale czy byli to Izraelici, czy jakaś inna istota, jakaś inna grupa ludzi? I to jest kolejne pytanie, na które nie ma jednoznacznej odpowiedzi. No dobrze, i wreszcie kraina Kabulu.

Widzieliśmy już takie sceny : ziemię, którą Salomon sprzedał królowi Hiramowi za jego usługi. A to oczywiście ruiny Rosz Zajit, kolejnej twierdzy z X wieku.

Czy jest to Fenicjanin, czy może Izraelita? Pytanie, które znów pozostaje otwarte. Tak więc ponownie kończy się panowanie Salomona i Dawida. A teraz patrzymy w przyszłość, na podzieloną monarchię.

Dziękuję.

To jest dr Jeffrey Hudon w swoim nauczaniu na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 17, Archeologia i Salomon.